

Αναπλέοντας τον Ίστρο (Δούναβη), οι Αργοναύτες έφτασαν στο σημείο που κατά τον γεωγράφο Ερατοσθένη το ποτάμι χωρίζεται σε δυο βραχίονες: Τον πρώτο που εκβάλλει στον Εύξεινο και ήταν αυτός που ως τότε είχαν ακολουθήσει και τον δεύτερο που βγάζει στην Αδριατική θάλασσα, το ρεύμα του οποίου αποφάσισαν να πάρουν. Ο Ερατοσθένης ήταν μεγάλος σοφός αλλά στην περίπτωση του Δούναβη απλά υιοθέτησε κάποια παλιά δοξασία. Έζησε τον 3^ο προς 2^ο π.Χ. αιώνα κι αυτό σημαίνει ότι ως τότε δεν ήξεραν ότι δεν υπάρχει παραπόταμος του Δούναβη που να βγάζει στην Αδριατική. Όταν αυτό έγινε γνωστό, ο μύθος τροποποιήθηκε αναλόγως:

Οι Αργοναύτες ανέπλευσαν τον Ίστρο (Δούναβη), έφτασαν στο σημείο όπου σήμερα βρίσκεται το Βελιγράδι, μπήκαν στον Σαύο, μεγάλο παραπόταμο του Δούναβη, και κάποια στιγμή έβγαλαν την Αργώ από τα νερά, την πήραν στους ώμους τους ή την έσυραν ως ένα άλλο ποτάμι που χύνεται στην Αδριατική κι έφτασαν έτσι ως τη Μεσόγειο. Αυτό το ποτάμι ίσως να ήταν ο Πάδος της Ιταλίας που οι αρχαίοι Έλληνες ονόμαζαν **Εριδανό** κι εύκολα μπορούσαν να τον συγχέουν με τον μυθικό Ηριδανό (ποτάμι που θα μπορούσε να ταυτιστεί με τον Πάδο αλλά ακόμα και με τον Ρήνο). Με όλα αυτά, οι Αργοναύτες βρέθηκαν στην Αδριατική, πάνω από το Ιόνιο. Παλιά εκδοχή που τοποθετούσε την Αία στη Δύση και νέα που την ήθελε στην Κολχίδα του Εύξεινου Πόντου, έδεσαν.

Δένουν και οι παραλλαγές του μύθου: Η μία αναφέρει ότι οι Αργοναύτες, μόλις έμαθαν πως ο Αιήτης είχε αποκλείσει την έξοδο του Εύξεινου Πόντου, μπήκαν στον ποταμό Τάναη (σημερινός Δον) που χύνεται στην Μαιώτιδα (την θάλασσα του Αζόφ). Ανέπλευσαν το ποτάμι ως τις πηγές του, έσυραν την Αργώ πάνω σε δοκούς μπήκαν σε άλλο ποτάμι και βγήκαν στον ωκεανό (στη Βόρεια Θάλασσα). Πλέοντας δυτικά κι έπειτα νότια, έφτασαν στο νησί Γάδειρα (σημερινό Κάδιξ της Ισπανίας από τη μεριά του Ατλαντικού), πέρασαν τις Ηράκλειες Στήλες (Γιβραλτάρ) και κατέπλευσαν στην Αδριατική.

Μια άλλη παραλλαγή αναφέρει ότι μπήκαν στον ποταμό Φάση, μετά σε ένα παραπόταμό του, πέρασαν από τις πλαγιές του Καύκασου, έφτασαν σε ένα σημείο όπου συνάντησαν το ρεύμα του ποταμού Σάραγγη, διέσχισαν χώρες γνωστές και άγνωστες, βρέθηκαν ακόμα και μπροστά στις πύλες του Άδη κι όταν πια απόκαμαν, τους σήκωσε δυνατός άνεμος και τους έσπρωξε ως το νησί της Δήμητρας. Βρίσκονταν ήδη στη Μεσόγειο. Οι επόμενες περιπέτειες είναι ίδιες με αυτές της κυρίαρχης εκδοχής.

Η Αργώ κατέπλευσε στις ιλλυρικές ακτές, στην χώρα όπου ζούσαν οι Υλλείς και βασίλευε ο Ύλλος, γιος του Ηρακλή και της νύμφης Μελίτης. Ο Ύλλος αυτός είναι διαφορετικός από τον συνονόματό του επίσης γιο του Ηρακλή αλλά από την Δηιάνειρα που παντρεύτηκε την Ιόλη και ηγήθηκε της πρώτης και αποτυχημένης εκστρατείας των Ηρακλειδών στην Πελοπόννησο. Η Μελίτη ήταν και νησί στην Αδριατική και νύμφη, κόρη του ποτάμιου θεού Αργαίου, στην χώρα των Φαιάκων.

Ο Ύλλος είχε πάρει κάποιους κατοίκους του νησιού των Φαιάκων κι είχε στήσει αποικία (την Ύλλιδα) σε μια χερσόνησο στις ακτές της Ιλλυρίας, όπου τον βρήκαν οι Αργοναύτες. Υλλείς ονομάζονταν και όσοι ανήκαν σε μια από τις τρεις φυλές των Δωριέων (των άλλων δυο οι ονομασίες ήταν «Δυμάνες» και «Πάμφυλοι», που σημαίνει «από όλες τα φυλές»). Με λίγη φαντασία, οι Δωριείς «κατέβηκαν από τα βουνά της Ιλλυρίας» αλλά αυτό είναι μια άλλη ιστορία.

Ο Ύλλος καλοδέχτηκε τους Αργοναύτες. Ο Ιάσωνας του χάρισε έναν από τους δυο χρυσούς τρίποδες που κατ' επιταγή του μαντείου των Δελφών κουβαλούσε από την αρχή του ταξιδιού. Η Αργώ απέπλευσε. Ζύγωναν στην Κέρκυρα που για πολλούς ταυτίζεται με το νησί των Φαιάκων κι έβλεπαν τα βουνά της, όταν σηκώθηκε τρομερός άνεμος που πήρε την Αργώ και τη σήκωσε, ρίχνοντάς την στα βόρεια. Τον είχε προκαλέσει η θεά Ήρα κατ' εντολή του Δία. Θα θυμάστε ότι η Αργώ είχε ανθρώπινη λαλιά. Στην απορία των Αργοναυτών, «τι κάνουμε, τώρα;», η Αργώ τους εξήγησε ότι πρώτα έπρεπε να εξιλεωθούν απέναντι στον Δία που είχε εξοργιστεί με τη δολοφονία του Άψυρτου. Για να εξαγνιστούν, χρειαζόταν να πλεύσουν ως το νησί της μάγισσας Κίρκης, την Αία, που την τοποθετούσαν κάπου δυτικά, συνήθως στο στενό ανάμεσα στην Ιταλία και τη Σικελία.

Έτσι, για κάμποσο διάστημα, η εξέλιξη του μύθου της Αργοναυτικής εκστρατείας συμπίπτει με την γεωγραφία της Οδύσσειας που χρονικά συνέβη πολύ αργότερα.

(τελευταία επεξεργασία, 31 Οκτωβρίου 2021)